

**Bibit-Theater,
zaterdag 22 mei:
Tim de Wolf
vertelt over zijn
project.**

Tim de Wolf (1960) is historicus met een bijzondere specialisatie: het verzamelen en restaureren van oude geluidsdragers, vooral 78-toerenplaten. Hij noemt zichzelf een 'audio-archeoloog'. "Ik ga te werk als een archeoloog, ga op zoek naar oude opnames, probeer uit te vinden waar ze vandaan komen en hoe ze zijn bewaard. Vervolgens maak ik de opnames weer toegankelijk door digitale kopieën te maken. Hoewel er software is die de ruis en de tikken uit oude geluidsdragers filtert, is de restauratie van 78-toerenplaten vaak handwerk. Ik heb gespecialiseerde apparatuur en speciale diamanten naalden. De benodigde naald verschilt per merk van de plaat en per periode. Je moet dat even zorgvuldig uitkiezen."

De Wolf beschouwt het als een sport om oude opnames te restaureren en weer hoorbaar te maken. Tegelijkertijd zorgt hij dat het origineel op de juiste manier wordt geconserveerd. "Mijn werk heeft ook een ideële kant; ik vind het belangrijk dat oude opnames behouden blijven."

Muziekprijs

De Wolf's werk is als hobby begonnen. "Ik verzamel al sinds mijn tiende oude platen. In 1996 heb ik er mijn werk van gemaakt. Ik werk vooral voor musea, archieven en particulieren maar initieer ook zelf projecten."

In een van zijn eerste projecten inventariseerde De Wolf grammofoonplaten, opgenomen op de Antillen en Aruba. In 2007 werden zijn inspanningen beloond met de toekenning van de Muziekprijs van het Prins Bernhard Cultuurfonds, een prijs ter waarde van € 50.000,-. De Wolf besloot om hiermee o.a. het audio-erfgoed van Nederlands-Indië in kaart te brengen. De historicus inventariseert alle geluidsdragers die voor de Indische markt zijn gemaakt. Het gaat vrijwel uitsluitend om 78-toerenplaten die na 1900 op de markt kwamen. In Azië bleef de 78-toerenplaat nog populair tot 1960.

"Mijn project is discografisch", vertelt De Wolf. "Ik onderzoek welke platen voor de Indische markt werden geproduceerd, wie dat deden en waar en wanneer de opnames werden gemaakt. Ik onderzoek alle opnames en alle genres, van kronjong, gamelan en hawaïaan tot kinderkoortjes en cabaret."

Grote aantallen

De eerste opnames voor de Indische markt dateren van 1903. De Wolf: "Het ging al snel om grote aantallen. In 1929 alleen al werd een miljoen platen verkocht. Veel platen kwamen uit Duitsland, dat heel actief was in de muziekbranche; 28% van

de Duitse export ging naar Indië. Daar zat ook veel Europees repertoire bij, zoals Beethoven, Mozart en Europese dansorkesten. Je merkt aan alles dat Indië als een serieuze markt werd beschouwd. Dat was heel anders dan de Antillen."

Voor de oorlog was het gebruikelijk dat men met opname-apparatuur op locatie de opnames maakte. Vaak fungeerden lokale platenhandelaren als talent scout; zij gaven door welke artiesten populair waren in Soerabaja of Batavia."

In 1931 opende EMI, een fusie van His Master's Voice en Columbia, een studio in Singapore. Artiesten uit Indië gingen voortaan daarheen om opnames te maken, waardoor er een einde kwam aan de audio-expedities.

Oproep

De Wolf heeft nu 100 à 150 platen in bezit, die voor de Indische markt zijn gemaakt. In zijn collectie zitten vooral veel opnames van gamelan en in mindere mate van hawaïaan en kronjong. Opmerkelijke vondsten deed hij ook, zoals de opname van het lied 'Herr Hitler wil naar Londen'. Het spotlied werd in 1940 in Singapore opgenomen voor de markt in Indië. Nederland was toen net bezet door Duitsland.

De historicus vermoedt dat er nog zeker tweeduizend titels zijn in archieven en particuliere verzamelingen. "Ik zou graag in contact komen met mensen die in het bezit zijn van 78-toerenplaten die in de periode 1900-1960 voor de Indische/Indonesische markt zijn gemaakt. Ik ben ook geïnteresseerd in catalogi uit die tijd. Ik zou de platen graag in mijn discografie willen opnemen."

Heeft u thuis nog 78-toerenplaten? Stuur dan een bericht aan timdewolf@audioarcheologie.nl. Kijk voor meer informatie op de website van Tim de Wolf: www.audioarcheologie.nl.

De platen worden graag in de collectie opgenomen, maar kunnen natuurlijk ook uw eigendom blijven. ■■

